

Bewust **Veilig**-krant

Aannemersfederatie
Nederland
Bouw & Infra

**Bestrijd gevaren bij
de bron**

Pag. 2

Blijf (veilig) op hoogte

Pag. 3

**Snijd jezelf niet in
de vingers**

Pag. 4

**Schokkende
misvattingen**

Pag. 5

Veilig hijsen; iedereen
is verantwoordelijk

Pag. 6

Voorkom aanrijdingen;
stapvoets langs het
stappenplan

Pag. 7

Geen kopzorgen:
is jouw helm aan
vervanging toe?

Pag. 8

**BEWUST
BEZIG** **BEWUST
VEILIG**

**29
MRT**

Doe mee aan de Toolbox

'Omgaan met werkdruk'

Op 29 maart kunnen jij en je collega's **gratis** deze
interessante, online toolbox bijwonen.

Scan de QR-code
voor meer informatie

Bestrijd gevaren bij de bron

In deze Bewust Veilig-krant informeren we je over de risico's en gevaren die je kunt tegenkomen tijdens jouw werk. Ieder gevaar kun je op zijn eigen manier tackelen, maar er bestaan ook een aantal algemene regels.

Wist je dat het maken van een Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) voor elk bedrijf en iedere werkgever (dus ook zzp'ers die bijvoorbeeld stagiairs of werknemers inhuren) verplicht is?

Een RI&E beschrijft mogelijke veiligheidsrisico's op een projectlocatie. Bij een RI&E hoort ook een Plan van Aanpak dat de maatregelen beschrijft om een gevaarlijke situatie te voorkomen. Ben je nog niet bekend met jouw RI&E? Vraag er naar bij je leidinggevende!

Ieder bedrijf is ook verplicht de arbeidshygiënische strategie te volgen. Dit is de volgorde waarin bepaalde maatregelen moeten worden genomen. Pas als stap 1 niet kan of niet voldoende beschermt, ga je over op stap 2. Enzovoorts.

**29
MRT**

Doe mee aan
de Toolbox

'Werken met ladders & trappen'

Op 29 maart kunnen jij en je collega's **gratis** deze interessante, online toolbox bijwonen.

Scan de QR-code
voor meer informatie

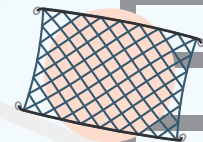
1 Risicobestrijding begint altijd bij de bron van het gevaar.

Onderhoud plegen op hoogte? Kijk of je de te onderhouden apparatuur tijdelijk naar beneden kunt halen om daar de werkzaamheden uit te voeren.

2 Als bronaanpak niet mogelijk is, moet je collectieve maatregelen nemen.

Moet je toch op hoogte werken? Dan kan een tijdelijke steiger en/of randbeveiliging een geschikte collectieve maatregel zijn.

3 Zijn collectieve maatregelen ook niet mogelijk? Dan pas neem je individuele maatregelen.

Lukt het niet om collectieve maatregelen te nemen? Gebruik dan in ieder geval een veiligheids-harnas met gecertificeerd ankerpunt.

4 Val niet te snel terug op persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's), maar doe dit pas als alle voorgaande stappen zijn doorlopen.

Beschermingsmiddelen afhankelijk van het gevaar; denk bijvoorbeeld aan helmen, snijvaste handschoenen, gehoorbescherming.

Blijf (veilig) op hoogte

Bij werken op hoogte ligt valgevaar al snel op de loer. Helaas is vallen nog altijd één van de meest voorkomende oorzaken van arbeidsongevallen. Dit kan gebeuren op de bouwplaats, maar ook op andere werklocaties. Het installeren van zonnepanelen bij particulieren is hiervan een goed voorbeeld. Ben jij op de hoogte van alle risico's?

Niet alleen valgevaar

De eerste stap om ongelukken te voorkomen, is om je bewust te zijn van wat er mis kan gaan. Moet je op hoogte werken? Dan loop je het risico om ergens vanaf of doorheen te vallen. Maar denk bijvoorbeeld ook aan het gevaar van vallende voorwerpen. En gaat er op de projectlocatie iets anders mis - breekt er bijvoorbeeld brand uit - dan moet je bij werken op hoogte rekening houden met een mogelijk langere vluchtweg.

voorkomen, moeten lichtkoepels en lichtstraten worden benaderd zoals je bijvoorbeeld ook sparingen benaderd.

Werken op een ladder of trap? Beter van niet!

Ladders en trappen zijn beslist niet bedoeld als werkplek. Alleen als er echt geen veiligere opties mogelijk zijn, kun je hier - niet te lang en onder strenge voorwaarden - op werken. Gebruik je de ladder als toegangsmiddel (dus niet als werkplek), dan mag je er meer dan 7,5 meter (dus bijvoorbeeld 10 meter hoogte) mee overbruggen. Volg altijd onderstaand schema!

Onderbelicht gevaar

Een ander gevaar dat helaas nog vaak wordt onderschat, is dat van lichtkoepels en lichtstraten. In de praktijk komt het voor dat werknemers deze gebruiken om op te leunen, op te zitten of zelfs overheen te lopen. Maar dit glas is beslist niet gemaakt om het gewicht van een volwassen persoon te kunnen dragen. Om valgevaar te

Risicoaspect	Ladder toegestaan	In overleg met werkgever	Ladder niet toegestaan
Sta(voet)hoogte boven vloerniveau	Minder dan 5 meter ☒	Tussen 5 en 7,5 meter	7,5 meter of meer ☒
	of		
Effectieve statijd (optelsom per project)	Minder dan 2 uur ☒	Tussen 2 en 4 uur	4 uur of meer ☒
	of		
Krachtuitbeoefening (trekken of duwen vanaf de ladder)	Minder dan 50 N ☒	Tussen 50 en 100 N	100 N of meer ☒
	of		
Reikwijdte (buiten de ladder)	Maximaal 1 armlengte ☒	n.v.t.	Meer dan 1 armlengte ☒

Bron: Risicoaspecten bij het werken op een ladder (VNO-NCW).

Let op: Onder statijd wordt verstaan de effectieve statijd. Dit is de optelsom per project van alle tijdsduren van het staan op de ladder.

Snijd jezelf **niet** in de vingers

Messen, papier, karton, glas, tegels, zagen, scherpe ijzeren objecten; als je er eenmaal over nadenkt, besef je pas aan hoeveel objecten je je kunt verwonden. In de praktijk lopen met name vingers, handen, armen en benen risico op snijwonden. Voorkomen is in alle gevallen beter dan genezen. Tips nodig? Je vindt ze hier!

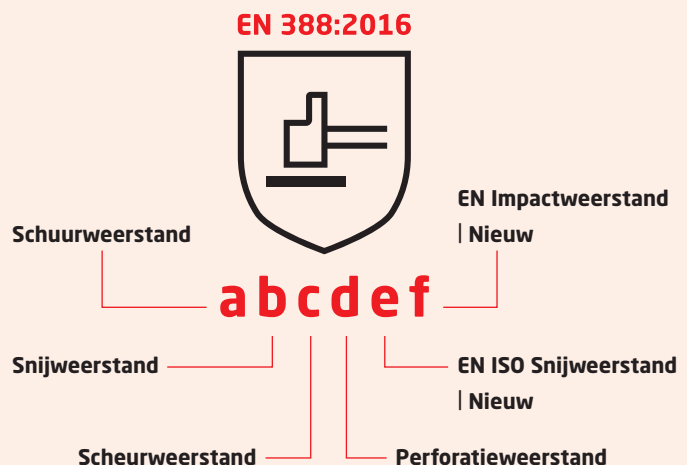
Tips!

- Zorg voor voldoende verlichting;
- Dek scherpe delen indien mogelijk af;
- Laat je niet afleiden;
- Werk met goedgekeurd gereedschap;
- Draag kleding met lange mouwen en lange broekspijpen;
- Draag snijvaste handschoenen.

Hoe herken je snijvaste handschoenen?

Veiligheidshandschoenen zijn er in alle soorten en maten. Ben je op zoek naar handschoenen die snijwonden voorkomen? Let dan op de EN 388:2016 normering. Dit is een waarde van vier cijfers en twee letters die de bescherming tegen verschillende risico's weergeven. Voor snijbestendigheid kijk je naar het **tweede cijfer** (1 beschermt het minst; 5 beschermt het best) en de **eerste letter** (A beschermt het minst; F beschermt het best)!

Schokkende misvattingen

Zorgvuldig omgaan met elektriciteit en elektrische installaties, lijkt zo vanzelfsprekend. Toch gaat het nog te vaak fout. De oorzaak kan een defecte elektrische uitrusting zijn. Maar de meeste ongevallen zijn te wijten aan onvoldoende training, gemakzucht of een gebrek aan toezicht.

Wie is verantwoordelijk?

Weet jij wie er bij jou op de projectlocatie verantwoordelijk is voor (de veiligheid van) alle elektrische installaties en apparatuur? Gaat er nog geen lampje branden? Volgens de wet moet een bedrijf hiervoor één of meerdere installatieverantwoordelijke(n) aanwijzen. Helaas is dit nog te vaak niet goed geregeld.

m i s v a t t i n g e n

“Alle kabels en bouwkasten op de werklocatie zullen wel veilig zijn.”

Nee! Dat is niet altijd het geval. Wees daarom altijd alert! Ga bij twijfel altijd naar jouw leidinggevende op de projectlocatie.

“In tegenstelling tot kleine elektrische apparatuur hoeft een bouwkraan niet periodiek gekeurd te worden.”

Jawel! Het periodiek keuren van groot materieel zoals een bouwkraan wordt in de praktijk vaak vergeten, terwijl dit juist een groot risico vormt.

“Alle elektrische arbeidsmiddelen die in de winkel liggen, kan men veilig op iedere projectlocatie gebruiken.”

Nee! Sommige elektrische arbeidsmiddelen kunnen in andere (thuis)situaties veilig zijn, maar op jouw projectplaats nog steeds een gevaar vormen, zoals een huishoudelijk haspeltje met vinylsnoer.

“Een tijdelijke metalen steiger hoeft niet vereffend te worden.”

Zeker wel! Alle vreemd geleidende delen op de werkplaats - dus ook stalen steigers - moeten worden vereffend (geaard in de volksmond). Ga bij twijfel naar je leidinggevende.

Inspiratie of promotiemiddelen nodig?

Kijk op www.bewustveilig.com/webshop of ga naar www.bewustveilig.com/inspiratie

Veilig hijsen: iedereen is verantwoordelijk

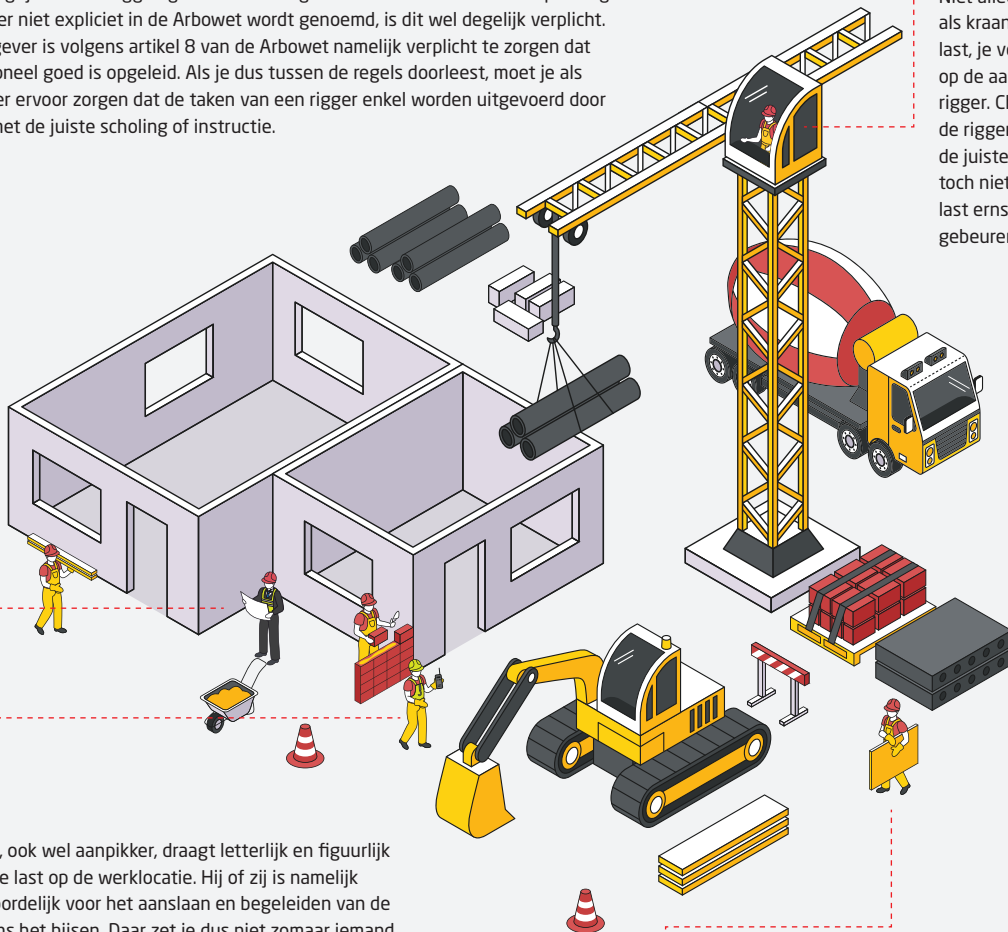
Veiligheid op de werkplaats bereik je samen. Dat geldt ook bij het hijsen van lasten. De rigger is een belangrijke en vaak onderschatte schakel in het voorkomen van ongevallen. Maar vergeet ook de kraanmachinist, de opdrachtgever en overige werknemers niet. Je gaat immers samen aan het werk, maar je wil ook dat iedereen weer veilig en gezond thuiskomt.

Werkgever

Een belangrijke rol is weggelegd voor de werkgever. Hoewel een cursus of opleiding voor rigger niet expliciet in de Arbowet wordt genoemd, is dit wel degelijk verplicht. De werkgever is volgens artikel 8 van de Arbowet namelijk verplicht te zorgen dat zijn personeel goed is opgeleid. Als je dus tussen de regels doorleest, moet je als werkgever ervoor zorgen dat de taken van een rigger enkel worden uitgevoerd door iemand met de juiste scholing of instructie.

Kraanmachinist

Niet alleen verplaats je als kraanmachinist de last, je vertrouwt daarbij op de aanwijzingen van je rigger. Check dus altijd of de rigger iemand is met de juiste opleiding. Je wil toch niet dat er door jouw last ernstige ongelukken gebeuren.

Rigger

De rigger, ook wel aanpikker, draagt letterlijk en figuurlijk een zware last op de werklocatie. Hij of zij is namelijk verantwoordelijk voor het aanslaan en begeleiden van de last tijdens het hijsen. Daar zet je dus niet zomaar iemand neer, maar iemand die hiervoor een opleiding of cursus heeft gevolgd; hij of zij weet wat er moet gebeuren.

Andere werknemers op de werkplaats

Als je druk bezig bent met je klus, vergeet je je omgeving en collega's nog wel eens. Maar ook de andere werknemers hebben een verantwoordelijkheid in het voorkomen van ongevallen. Zorg er dus voor dat iedereen te allen tijde uit de buurt blijft van de last die door de lucht gaat.

Lasten

Wist je dat ongelukken met kleine lasten vaker voorkomen dan met grote lasten? Dit heeft verschillende redenen:

- Werknemers zien de gevaren minder in van kleine lasten en zijn daardoor minder zorgvuldig.
 - Wind heeft meer vat op kleine, lichte lasten.
- Houd daarom altijd je koppie erbij.

Voorkom aanrijdingen: stapvoets langs het stappenplan

Deze cijfers tonen slechts een samenvatting van alle arbeidsongevallen waarbij aanrijdingen/botsingen de oorzaak waren. Gelukkig zijn er voldoende mogelijkheden om de meeste van deze getallen naar beneden te krijgen. Hoe? Lees snel verder!

7%

vindt aanrijdingen het grootste werkgevaar

147

arbeidsongevallen met een voertuig in 2021

1de 5

ongevallen veroorzaakt door onjuiste besturing/beheersing voertuig

46%

van aanrijdingen komt door achteruitrijden

Meest betrokken bij ongevallen: (container) heftruck, reachtruck, hefwagen, stapelaar en orderpicker

2,1%

van de ongevallen is door technisch defect

75%

van de slachtoffers bevindt zich in de gevarezone

8%

van de meldingsplichtige ongevallen is met een voertuig

Voorkomen is beter dan genezen

Ook voor het voorkomen van aanrijdgevaar gebruiken we de arbeidshygiënische strategie. Op basis hiervan is het stappenplan 'Reductie Aanrijdgevaar' opgesteld.

Ga pas naar de volgende stap als je de stap ervoor niet kunt nemen.

Bepaal het risico

Is er op de projectlocatie een risico op aanrijdgevaar?

Ja?

1

Elimineer de bron

Kun je de bron van het gevaar elimineren, zodat voertuigen of machines niet bij mensen in de buurt kunnen komen?

Nee?

2

Scherm de bron af

Kun je de bron van het gevaar afschermen door bijvoorbeeld een fysieke barrière of een vrij liggende rijroute?

Nee?

3

Neem organisatorische maatregelen

Kun je het risico beperken door bijvoorbeeld duidelijke afspraken te maken, eenrichtingsverkeer in te stellen of goed te verlichten?

Nee?

4

Neem technische maatregelen

Kun je het risico beperken met bijvoorbeeld waarschuwingsmiddelen voor omstanders of door te zorgen dat de bestuurder 360° zicht heeft?

Nee?

5

Neem persoonlijke maatregelen

Kun je het risico beperken door bijvoorbeeld het dragen van zichtbaarheidskleding?

Nee?

Stop! en maak melding bij jouw leidinggevende.

**29
MRT**

Doe mee aan de Toolbox

'Veilige elektrische arbeidsmiddelen op je werk'

Op 29 maart kunnen jij en je collega's gratis deze interessante, online toolbox bijwonen.

Scan de QR-code voor meer informatie

Geen kopzorgen: is jouw helm aan vervanging toe?

Er bestaan veel soorten veiligheidshelmen. Gelukkig maar, want als je er voor jouw werk vaak één moet dragen, wil je wel dat deze goed past, je beschermt en lekker zit. Wat voor soort helm je nodig hebt, hangt af van de werkzaamheden die je uitvoert.

Standaard veiligheidshelm:

Voor (werk)situaties waarin voorwerpen op je hoofd kunnen vallen, voorwerpen kunnen omvallen of wegschieten, of waarin je je hoofd kunt stoten.

Veiligheidshelm met gootje:

Voor het werken met chemicaliën, of werken op plekken waar chemicaliën op je hoofd kunnen komen.

Veiligheidshelm met verlengde achterkant:

Voor werk waarbij je veel moet bukken en je nek en achterhoofd dus goed beschermd moeten zijn.

Veiligheidshelm met verkorte klep:

Voor werk waarbij je veel omhoog moet kijken en dus beter zicht naar boven nodig hebt.

Veiligheidshelm in combinatie met gezichtsbescherming:

Voor werk waar niet alleen het hoofd, maar ook het hele gezicht beschermd moet zijn.

Veiligheidshelm in combinatie met gehoorbescherming:

Voor werk waar naast het hoofd ook het gehoor beschermd moet zijn.

Hoe lang gaat jouw helm mee?

Let er ook op dat jouw helm niet altijd voldoende bescherming blijft bieden. Hoe lang de helm meegaat, is afhankelijk van het materiaal en het gebruik. Vervang je helm sowieso wanneer:

- ➔ De uiterste gebruikstermijn (de datummarkering is te vinden op de binnenrand van de helm) is verstreken.
- ➔ Deze een val of stoot heeft moeten opvangen (ook wanneer er geen zichtbare schade is!).

Wat kun je zelf doen om te zorgen dat jouw helm langer meegaat?

- ➔ Zorg dat de helm niet te lang in de zon ligt.
- ➔ Plak nooit stickers op je helm en schrijf er niets met stift op.

Let op: een stootpet is vaak niet voldoende!

Anders dan soms gedacht wordt, is een stootpet **geen geschikt** alternatief voor een veiligheidshelm! Een stootpet beschermt namelijk - zoals de naam aangeeft - alleen tegen stoten. Een veiligheidshelm beschermt tegen veel meer gevaren die jij op je werk kunt tegenkomen.